

Future Valley

Organiserende
studenten, aangevuld
door Rob Kerkmeester

HAS hogeschool, Den Bosch

DATUM EN PLAATS: 23 juni, 2016, auditorium HAS Hogeschool Den Bosch

AANTAL DEELNEMERS: 80

ORGANISATIE: een groep tweedejaars studenten Tuinbouw & akkerbouw van HAS Hogeschool en begeleidend docent Rob Kerkmeester, tevens lid van de KNPV-werkgroep Gewasbescherming en Maatschappelijk Debat

EFFECT: kennis van een aantal toekomstvisies en genuanceerdere gedachten daarover

Inleiding

Rob Kerkmeester opende de bijeenkomst Future Valley met een inleiding op deze middag en een toelichting op het programma: het samen verkennen van mogelijke ontwikkelingen en de kansen en bedreigingen voor onze toekomstige land- en tuinbouw. Kerkmeester legde verder uit dat Future Valley werd georganiseerd in het kader van de module Future Farming in het studieprogramma van Tuinbouw/akkerbouw; het paste daar perfect in. Studenten hebben onder andere aan de bijeenkomst bijgedragen door stellingen aan te dragen. Tijdens de bijeenkomst lichtten ze die kort toe. Vervolgens werd er voor en na de discussie over de stellingen via stemkastjes gestemd; zo was het effect van de discussie te meten.

KNPV en jongeren

Daarna vertelde Jan-Kees Goud meer over de KNPV en haar 125^e verjaardag. Hij benadrukt dat de KNPV niet teveel in het verleden moet blijven. Om in de toekomst jong te blijven, organiseert de KNPV verschillende jongerenactiviteiten. Dit gebeurt onder andere door de Werkgroep jongeren. Ook is er contact met promovendi en studenten. Future Valley is onderdeel van een serie debatten, georganiseerd door de KNPV-werkgroep 'Gewasbescherming en Maatschappelijk Debat' in het kader van het 125-jarig jubileum.

Filmpjes en stellingen

Vervolgens kwamen er twee filmpjes van studenten aan bod, waarin enkele toekomstscenario's

Levendige discussies over filmpjes, scenario's en stellingen.

Jan-Kees Goud voor de verandering een keer in de rol van spreker.

geschetst werden, zoals die door de studenten bedacht zijn. Over hoe kansrijk deze scenario's zijn, werd gestemd. Hierna volgde de eerste stelling:

“Nerds en robots telen beter dan groene vingers. Over tien jaar loopt niemand meer in het gewas.”

Vooraf was 29% voor deze stelling en 71% tegen. Het debat begon met de argumenten dat drones en andere technologieën steeds meer werk in het veld zullen overnemen. De tegenargumenten luiden dat 'groene vingers' nog altijd nodig zijn om de eerste ziekte- en plaagverschijnselen te herkennen in het gewas. Enkele personen die 'voor' hadden gestemd, denken dat drones, big data en andere technologieën in de toekomst een grote vlucht zullen nemen. Studenten gaven aan dat ze in de open teelt geen extreme veranderingen verwachtten. Dit is vooral omdat robots het menselijke oog niet kunnen 'overnemen'. Andere argumenten waren de financiële kanten van alle technologieën en dat nieuwe ziekten en plagen door mensenogen herkend zullen moeten worden.

Vijf toekomstscenario's

Na het debat over de eerste stelling neemt Jan-Kees Goud weer het woord. Hij gaf een presentatie waarin vijf toekomstscenario's over ondernemers worden toegelicht. Deze scenario's zijn door het EU-project Endure uitgewerkt. Het eerste scenario is dat boeren hun gewassen op de wereldmarkt door middel van een vrije wereldmarkt-economie verhandelen. Er wordt meer op wereldschaal geteeld. Dit houdt in dat met name de **grote bedrijven** zich hiermee bezig houden en dat deze bedrijven een homogeen teeltsysteem zullen aanhouden. Het detecteren, analyseren en volgen van gewassen wordt steeds belangrijker.

Het tweede scenario speelt zich ook op de wereldwijde vrije markt af. Dit scenario gaat over de **gespecialiseerde high-tech teler**. Het is op kennis gespecialiseerde landbouw. Als eindproduct levert dit een product van topkwaliteit op. In dit scenario is gezond uitgangsmateriaal heel belangrijk. Door middel van gecontroleerde condities levert dit een gezond product op. Het vereist daarom ook een ecologische aanpak.

Scenario 3 gaat over de **duurzame voedselproducent** in geheel Europa. Met name de planning van het verbouwen van gewassen zal steeds belangrijker worden. De omgevingsfactoren en de hulpbronnen bepalen welke gewassen er geteeld worden. Door middel van ecologische ontwikkelingen kunnen de omgevingsfactoren en de hulpbronnen zo worden aangepast dat ze geschikt worden voor duurzame teelt van gewassen. Dit wordt ook wel het herontwerpen van landschappen genoemd.

Scenario 4 gaat over de **energiebesparende voedselproducent**. In Europa zijn er dichtbevolkte steden en dunbevolkte plattelanden. Hier kan goed gebruik van gemaakt worden door de juiste balans te vinden tussen het gebruik en de levering van energie. Op het platteland worden energieproducerende kassen ontwikkeld. In de stad wordt er meer gebruikt gemaakt van verticale landbouw.

Het laatste scenario gaat over de lokale gebiedsontwikkeling. Centraal staat een **maatschappijbewuste boer** die zo de omgeving positief beïnvloed voor de inwoners en de toeristen. Er vindt dan ook een tegenbeweging plaats: mensen die vanuit de stad naar het platteland trekken. Boeren hebben onbewust een grote invloed op het woongenot van de mensen die op het platteland wonen.

Chemische of natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen

Na een pauze werd de volgende stelling behandeld:

“Over tien jaar is chemische gewasbescherming vervangen door effectieve gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong (GNO's).”

Vooraf was 46% voor deze stelling en 54% tegen.

Genoemde argumenten voor

- Er vindt een omslag plaats in het gebruik van chemische middelen: onder andere het bodemleven wordt belangrijker gevonden.
- Chemische gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater zijn de afgelopen 10 jaar met 85% verminderd; de volgende 15% moet in de volgende tien jaar ook voor een groot deel lukken.

Genoemde argumenten tegen

- Termijn van registratie van nieuwe gewasbeschermingsmiddelen duurt te lang om alle chemische middelen te vervangen.
- Heel veel biologische middelen zijn minder effectief dan de chemische variant. Dit zal ook voor problemen zorgen.
- Waarschijnlijk zal er over tien jaar vooral gebruikt gemaakt worden van een combinatie van biologische en chemische middelen.
- Sommige GNO's zijn eigenlijk ook chemische middelen.
- Het maakt niet uit of het oppervlaktewater vervuild wordt door GNO's of dat dat gebeurt door chemische bestrijdingsmiddelen.

Er moet gewoon veel zorgvuldiger bestreden worden.

- Er wordt nu in de kas al veel gebruik gemaakt van biologische middelen, maar chemische middelen zijn af en toe wel noodzakelijk.

Zo wordt ook nog een derde stelling besproken. De tweede stemming over de stellingen geeft geregeld aan dat meningen genuanceerder zijn geworden: minder expliciete voorstemmers; was de wens bij de eerste stemming de vader van de gedachte? Er zal in elk geval veel moeten gebeuren om de kansen die in de stellingen verwoord zijn, te benutten. Dat zal ook tijd vragen, maar in elk geval veel onderzoek en ambitie.

Slotopmerkingen

Tenslotte werd vooruit gekeken naar volgende bijeenkomsten en gepeild wie van de aanwezigen die zouden willen bezoeken. Behalve van de studenten, die bij de volgende bijeenkomsten op stage zullen zijn, waren diverse bezoekers voornemens om meer bijeenkomsten te bezoeken. Een van de aanwezigen zou nog graag een debat zien over de landbouwvrijstelling, waarover regelmatig in de politiek stemmen opgaan om deze vrijstelling af te schaffen. Na een afsluitend woord door Rob Kerkmeester vond een netwerkborrel plaats, waarin het debat nog wat voortgezet werd.

5 Scenario's

Vrije wereldmarkt
De handelsmarkt-speler

Het Europese antwoord op wereldwijde uitdagingen
De duurzame voedselproducent

Lokale gebiedsontwikkeling
De maatschappij-bewuste boer

De gespecialiseerde high-tech teler

De energiebesparende producent

